

TOIMINTAKERTOMUS 2016

Vuonna 2016 Aleksis Kiven Seura juhli 75 vuotta kestänyttä toimintaansa. Juhlavuoden aikana järjestettiin useita tapahtumia ja yksi nuorille suunnattu kilpailu. Seuralle perustetut verkkosivut, Helsingissä julkaistut muistolaatat ja juhluvuden aikana aloitettu uuden albumin toimittaminen edistävät seuran päämääriä tulevinakin vuosina. Juhlavuoden logo (kuvassa) teetettiin graafikko Markus Itkosella.

Seura ja sen johtokunta

Seuran johtokuntaan kuuluivat toimituspäällikkö Sakari Katajamäki (puheenjohtaja), kunnanjohtaja Kimmo Behm, FT Ossi Kokko, professori Pekka Laaksonen, professori Jyrki Nummi, FL Esko Rahikainen (varapuheenjohtaja) ja FK Jaakko Yli-Paavola. Johtokunnan varajäseniä olivat FM Mia Fagerström (sihteeri), toiminnanjohtaja Anne Helttunen ja kulttuuriohjaaja Hilikka Toivonen. Seuran rahastonhoitajana toimi FM Erika Laamanen (19.4. saakka) ja FM Reeta Holopainen (19.4. alkaen), tiedottajana FM Karoliina Latola. Johtokunta kokoontui 8.3., 19.4. ja 6.9. sekä sähköpostitse 20.–27.5. 2016.

Johtokunnan nimeämään juhluvuden Juupeli-toimikuntaan kuuluivat Fagerström, Katajamäki, Kokko, Helttunen ja Latola.

Seurassa oli 113 vuosijäsentä, 65 ainaisjäsentä, joista 4 on kunniajäseniä, sekä yksi yhteisöjäsen. Seuran jäsenyys Suomen kirjailijanimikkoseura Nimikoissa jatkui.

Tapahtumat

Nurmijärven museon ja Aleksis Kiven Seuran yhteistyönä toteuttaman lyhytelokuvan ”Aleksis Kiven askelissa” ensiesitys järjestettiin kutsuvieraille 9. helmikuuta elokuvateatteri Kino Juhassa (Nurmijärvi). Museon käyttöön tarkoitetun elokuvan on ohjannut Esa Silander, tuottanut Taavi Vartia ja kuvannut Pekka Pulkkila. Käsikirjoituksen ovat kirjoittaneet Jaakko Yli-Paavola ja Esko Rahikainen.

Forumien kauppakeskukseen kiinnitetty Aleksis Kiven muistolaatan julkistettiin 23. helmikuuta. Katajamäki ja Rahikainen osallistuvat Forumien kauppakeskukseen kiinnitetyn muistolaatan julkistamiseen. Seura on tehnyt aloitteen laatan julkaisemisesta ja antanut asiantuntija-apua uusitun muistolaatan suunnitteluun. Laatassa lukee ”Aleksis Kivi asui tällä paikalla sijainneessa teurastaja I. W. Wareliuksen talossa, Westra Henriksgatan 24, vuosina 1859–1860 ja 1865.” Muistolaatta-asiasta vastasi seuran osalta Rahikainen.

Kiven Seura käynnisti 31. maaliskuuta Kivi täällä -nimisen, erityisesti nuorille suunnatun Instagram-kilpailun. Puoli vuotta (1.4.–23.9.2016) avoinna olleeseen kilpailuun osallistui noin 150 Kivi-teemaista valokuvaa ja videota, jotka kilpailijat julkaisivat Instagramissa tunnisteilla #kivitäällä ja #aleksiskivenseura. Parhaita kilpailutöitä palkittiin kesäkuun lopussa, syyskuun

alussa ja lokakuussa. Palkintoina jaettiin kirjoja ja lahjakortteja sekä teatteri- ja elokuvaalippuja. Pääpalkinto myönnettiin nimimerkille ”Johanna tanssii” (Johanna Mattila), joka oli osallistunut kilpailuun seitsemällä Kiven veljeksiä kuvaavalla tanssivideolla. Palkintolautakunnan mukaan kilpailun voittaja ”on miniatyyrivideoissaan kääntänyt Kiven veljesten luonteita oivaltavasti, leikkisästi ja sielukkaasti liikekielelle”. Kilpailun yhteistyökumppaneita olivat Kansallisteatteri, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Suomen Kotiseutuliitto, Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen Seura, Talonpoikaiskulttuurisäätiö sekä Äidinkielen Opettajain Liitto. Palkintolautakuntaan kuuluivat Karoliin Latola (puheenjohtaja) sekä Juupelitoimikunnan muut jäsenet.

Aleksis Kiven Seuran 75-vuotisjuhlaa vietettiin 11. huhtikuuta Kansallisteatterin Lavaklubilla (Läntinen teatterikuja 1). Juhla aloitettiin kaikille avoimelle tilaisuudella ”Minä elän vieläkin – A. Kiven tulkit”, jossa kirjailijat Riina Katajavuori ja Hannu Mäkelä sekä ohjaaja Janne Reinikainen keskustelivat Kivestä 2000-luvun Suomessa. Haastattelijana Sakari Katajamäki.

Keskustelun jälkeen Lavaklubilla jatkettiin seuran jäsenille suunnatulla kutsuvierastilaisuudella, johon osallistui noin 60 henkeä. Ohjelmassa onnittelumalja, seuran puheenjohtajan Sakari Katajamäen tervehdys ja Jaakko Yli-Paavolan katsaus seuran historiaan. Tilaisuudessa julkistettiin seuran johtokunnan valitsemat uudet kunniajäsenet: professori emeritus Aarne Kinnunen, professori emeritus Anto Leikola sekä taiteilija, professori Riitta Nelimarkka.

Seuran vuosikokous järjestettiin 19. huhtikuuta Tieteiden talolla Helsingissä. Professori H. K. Riikonen piti vuosikokousesitelmän ”Kivi ja Wecksell: yhteyksiä, vaikutuksia, vaikutuksen ahdistusta”. Riikosen esitelmän osalta tilaisuus oli avoinna kaikille kiinnostuneille.

Aleksis Kiven Seura teetti Helsingin Uudenmaankatu 9:n seinään *Seitsemän veljestä* -romaanin painopaikan kunniaksi muistolaatan, joka julkistettiin 31. toukokuuta. Muistolaattahankkeesta vastasi seuran varapuheenjohtaja Esko Rahikainen ja siihen osallistui johtokunnan jäsen Ossi Kokko. Laatussa lukee: ”Tällä paikalla sijainneessa J. Simeliuksen perillisten kirjapainossa painettiin keväällä 1870 Aleksis Kiven Seitsemän veljestä. Aleksis Kiven Seura”. Simeliuksen 1819 perustama kirjapaino on toiminut samassa osoitteessa näihin päiviin asti (nykyisin nimellä Grano, aiemmin Multiprint). Laatan julkistamiseen osallistuivat Rahikainen ja Katajamäki sekä As. Oy Uudenmaankatu 9–11 hallituksen edustaja John Nieminen ja Granon toimipisteen esimies Seppo Enovaara.

Seuran puheenjohtaja Katajamäki avasi Kivi-juhlat 13. elokuuta Nurmijärven Taaborinvuorella, jossa esitettiin Nummisuutarit Atro Kahiluodon ohjaamana.

Seuran johtokunnan jäsen Jaakko Yli-Paavola piti 3. lokakuuta Roihuvuoren Eläkkeensaajat ry:lle esitelmän, jonka aiheena oli ”Mitä Aleksis Kivelle kuuluu”. Paikalla oli 50 kuulijaa.

Uudelleenrakennetun Fanjunkarsin kymmenvuotisjuhlaa vietettiin Siuntiossa 9. lokakuuta. Seuran johtokunnan jäsen Hilka Toivonen oli yksi tilaisuuden järjestäjistä. Juhlaan osallistuivat Fanjunkars-hankkeessa mukana ollut Rahikainen sekä Katajamäki, joka piti juhlapuheen Kiven seuran puolesta.

Kiven seura laski 10. lokakuuta seppeleen Kiven patsaalle Helsingin Rautatien torilla, johtokunnasta paikalla Katajamäki, Kokko ja Rahikainen. Kiven patsaalla Nurmijärvellä järjestettyihin juhlallisuuksiin ja seppeleenlaskuun osallistuivat johtokunnasta Kimmo Behm, Jaakko Yli-Paavola ja Mia Fagerström.

Aleksis Kiven päivän juhla ja vastaanotto pidettiin Nurmijärvellä 10. lokakuuta. Seura osallistui tilaisuuksien järjestämiseen yhteistyössä Nurmijärven kunnan kanssa. Kiven päivän juhla alkoi Nurmijärven kirkossa Jyrki Anttilan, Jaakko Ryhäsen ja Jenni Hietalan konsertilla ja jatkui Nurmijärven kunnanhallituksen puheenjohtajan Outi Mäkelän puheella. Kutsuvieraille suunnatulla vastaanotolla Nurmijärven yhteiskoulun salissa puheenjohtaja Sakari Katajamäki piti Malja Kivelle -puheen, jonka yhteydessä julkistettiin Kivi täällä -kilpailun pääpalkinnon voittaja Johanna Mattila.

Eskon Puumerkki -tunnustuspalkinnon ja Lupauskirjan saajaksi tilaisuudessa julkistettiin urheiluvalmentaja Rolf Haikkola (s. 1927), joka tunnetaan Lasse Virénin valmentajana ajalta, jolloin tämä juoksi neljä olympiakultaa Münchenissä ja Montrealissa. Kiven seuran johtokunnan palkitsemisperustelujen mukaan ”valmentaja Rolf Haikkola, itseoppinut Raaka-Rolle, vei suomalaisen juoksu-urheilun määrätietoisesti sille kultanummelle, josta toiset näkivät vain unia”. Haikkola piti kiitospuheensa yhdessä Pekka Juutilaisen kanssa. Haikkola ja Katajamäki allekirjoittivat Lupauskirjan.

Lapinlahden sairaalassa järjestettiin 30. lokakuuta seminaari ”Mielikirjallisuutta: A. Kivi ja Lauri V.”, jossa puhuivat psykiatrit Ilpo Lahti (”Aleksis Kivi uneksijana ja unelmoijana”) ja Jukka Aaltonen (”Seitsemän veljestä toistensa rakennusaineina ja toistensa unena”) sekä kirjallisuudentutkija Sakari Katajamäki (”Lauri Viita, unien runoilija”). Seminaarin järjestivät Lapinlahden Lähde sekä Aleksis Kiven Seura, ohjelman tuotti Katajamäki.

Sunnuntaina 20. marraskuuta seura teki jäsenretken seuraan uuden kunniajäsenen, taiteilija Riitta Nelimarkan kutsumana Bongon linnaan Loviisaan, jossa tutustuttiin Nelimarkan värikkääseen taiteeseen. Retkelle osallistui noin 20 seuran jäsentä ja avecia.

Aleksis Kiven Seura ja Juhani Ahon seura järjestivät 24. marraskuuta Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kustannusosastolla yhteisen jäsenillan, jossa Tuula Uusi-Hallila ja Anne Helttunen kertoivat uudesta kirjastaan *Sitaattien salat* (SKS 2016).

Tiedotustoiminta

Seuralle julkaistiin maaliskuussa verkkosivut osoitteessa <http://aleksiskivenseura.fi/>. Vastuuhenkilöinä toimivat Karoliina Latola ja Anne Helttunen. Latola on vastannut sivujen ylläpidosta.

Syksyllä 2014 perustettujen seuran Facebook-sivujen (<https://www.facebook.com/aleksiskivenseura/>) tykkääjien määrä kasvoi vuoden 2016 aikana 846 tykkääjästä 972 tykkääjään. Seuran tiedottaja Karoliina Latola julkaisi sivuilla vuoden 2016 aikana noin 80 uutista. Uutiset tavoittivat parhaimmillaan yli 6000 henkeä.

Seuran ostama Kivi täällä -kilpailun mainos tavoitti noin 4800 ihmistä (1046 orgaanisesti ja 3770 maksetusti).

Kiven seuran johtokunta vastasi seuralle tehtyihin Aleksis Kiven henkilöön ja tuotantoon liittyviin kysymyksiin. Johtokunnan jäsenet kirjoittivat Kiveen liittyviä artikkeleita, esiintyivät mediassa ja pitivät esitelmiä erilaisissa tilaisuuksissa.

Muu toiminta

Aleksis Kiven Seura julkaisi juhluvuoden kunniaksi verkkosivuillaan seuran *Nummisuutarit*-lehden (1986–1992) kaikki numerot skannattuina.

Seura osallistui Nurmijärven kunnan ylläpitämän *Aleksis Kivi. Kansalliskirjailija* -verkkosivuston (<http://www.aleksiskivi-kansalliskirjailija.fi/>) sisältöjen päivittämiseen.

Seura osallistui Aleksis Kiven syntymäkodin näyttelyn uudistamiseen. Johtokunnasta hankkeeseen ovat osallistuneet Sakari Katajamäki, Ossi Kokko ja Jaakko Yli-Paavola.

Seura toimitti juhluvuoden aikana historiansa kuudetta albumia. Ensimmäinen albumi *Minä elän* julkaistiin 1945. Tulevan, vuonna 2017 julkaistavan albumin teemana ovat Kiven teosten henkilöahmot ja sen toimittavat Sakari Katajamäki, Ossi Kokko ja Reeta Holopainen.

Seura on tehnyt aloitteen Aleksis Kivi -teemaisen elokuvasarjan saamisesta Kansallisen audiovisuaalisen instituutin (KAVI) ohjelmistoon elokuvateatteri Orionissa. Vuonna 2016 on valmisteltu Kivi-teemaista tapahtumaa lokakuuksi 2017 sekä elokuvanäytäntöjä. Kiven seura on hankkeen yhteistyökumppani. Seuran edustajina ovat toimineet seuran jäsen, elokuvatutkija Kimmo Laine sekä puheenjohtaja Katajamäki.